

[Minister Frode Jakobsen.]

ringens Sammensætning, blev Spørgsmaalet igen bragt paa Tale under den Form, at det af Statsministeren blev fastslaaet, at Regeringen ikke *de jure* kunde anerkende den grundlovsstridige Fremgangsmaade, der var en Nødvendighed; Regeringen som saadan og dermed Justitsministeren kunde ikke paatage sig Ansvar, men vilde *de facto* anerkende Fremgangsmaaden, som man indsaa simpelt hen var en Nødvendighed, paa den Maade, at det hele skete paa Frihedsbevægelsens Ansvar.

Natten mellem den 4. og 5. Maj gav jeg saa paa Frihedsraadets Vegne Ordre til at gaa i Gang med Interneringerne for at forhindre, at Folk tog sig selv til Rette. Fra Frihedsbevægelsens Side gik man hele Landet over hurtigt og kraftigt til Værks, og vi opnaaede herved endnu mere end det, vi paa Forhaand havde turdet love, idet der ikke fandt et eneste Tilfælde af Lynchjustits Sted, medens vi paa Forhaand havde sagt, at det turde vi ikke love; vi havde regnet med nogle faa Tilfælde, hvor det vilde være umuligt at beherske Stemningen.

At der er sket Overgreb i de Dage, kan ikke betvivles, men vi maa her huske paa Stemningen og paa, at de Folk, der var sat i Aktion, for en stor Del selv havde været i tysk Fængsel, udsat for tysk Tortur, og ofte netop paa de Menneskers Foranledning, som de skulde hente, eller de havde Kammerater i Grupperne eller Brødre, som var blevet dræbt af de samme Folk. Jeg finder, at der snarere er Grund til at beundre, at Frihedskæmperne har udvist en saa stor Disciplin, at der ikke har været flere og alvorligere Tilfælde af Overgreb, end der har. I Stedet for det lille Antal dræbte, som vi havde regnet med, at vi ikke undgik, skete der det, at et tilsvarende lille Antal fik Prygl. Ogsaa det er der Grund til at misbillige, men ikke Grund til at forundre sig over.

Fra Frihedsbevægelsens Side har vi hele Tiden været indstillet paa, at det gjaldt om, at vi saa hurtigt som muligt kom ind i normale Baner, men før Forholdene var mere afklaret, vilde det have været uheldigt, om man skiftede Kommandoforhold. Alle-rede den 7. Maj kunde jeg imidlertid paa Frihedsraadets Vegne meddele, at Frihedsraadets Kommandoudvalg traadte tilbage og overlod den militære Kommando til den kommanderende General.

Vi havde ønsket, at det samtidig havde været muligt at overlade Politimyndigheden til Politiet, men det var en Umulighed, fordi Politiet paa det Tidspunkt ikke

var tilstrækkeligt udbygget. Interneringerne kunde vi ikke standse, uden at det, der var Formaalet: at undgaa Lynchjustits, mislykkedes, og Politiet kunde paa den anden Side ikke paatage sig at internere uden at overholde Grundlovens Bestemmelse om Fremstilling for en Dommer i Løbet af 24 Timer. Derfor maatte Frihedsraadets Arrestationsudvalg endnu en Tid have Ledelsen af Interneringerne Landet over. Først den 13. Maj var Politiet saa vidt etableret, at man kunde fastslaa, at Ansvar, fra den Dato overgik til Politiet, det vil sige, at Forholdet saa at sige blev byttet om; før fandt Arrestationerne Sted under Frihedsbevægelsens Ansvar og med Politiets Medvirken, nu under Politiets Ansvar, men med Frihedskæmpernes Medvirken. Efter den 13. Maj har Frihedskæmperne kun haft den samme Ret til at anholde som enhver anden Borger, nemlig i Tilfælde, hvor Øjemedet, som Retsplejeloven siger, ellers vilde forspildes, og hvor der ingen Tvivl er om Forbrydelsen og Identiteten. Ogsaa uden for disse Tilfælde har Frihedskæmperne ganske vist ved enkelte Lejligheder foretaget Anholdelser paa egen Haand, men dette har været ubeføjet og er paa det skarpeste blevet paataalt og disciplinært straffet af de respektive Ledelser. Et Forhold, der forklarer, men naturligvis ikke undskylder Frihedskæmpernes Disciplinbrud, er, at Politiet i mange Tilfælde stadig væk ikke havde tilstrækkeligt Mandskab til at videreføre Arrestationerne i et tilfredsstillende Tempo. Der er dog Grund til at fremhæve, at Samarbejdet med Politiet stort set har været godt, navnlig takket være de Politifolk, der allerede inden Kapitulationen gjorde et fortrinligt Arbejde inden for den aktive Frihedsbevægelse, og som fik Lov til at gøre Tjeneste hos os efter den 13. Maj.

Medens alle Arrestationer efter den 13. Maj altsaa er sket paa Justitsministerens Ansvar — bortset fra dem, der er foretaget af de Allierede uden Ansvar for nogen dansk Myndighed —, er Interneringen af de Personer, der blev sat fast før den 13. Maj, sket paa mit Ansvar. Forholdet var det, at da Politiet maa overholde Grundlovens Bestemmelse om Fremstilling for en Dommer inden 24 Timer, saa havde man Valget mellem enten at lade de internerede løbe igen, hvad der var en Umulighed, eller at lade Politiet foretage Grundlovsbrud, eller endelig at lade Modstandsbevægelsen beholde de internerede som en Art Krigsfanger, indtil Politiet og Domstolene var parate til at overtage dem. Udtrykket „Krigsfanger“ maa man ikke tage alt for